

Številka: 122-123/2020-1-40/30/04

Datum: 4. 2. 2021

Zadeva: Program Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj za leto 2021

A. SPLOŠNI DEL PROGRAMA:

- Ocena stanja na področju problematike drog v Mestni občini Kranj.
- Sprotno spremljanje gibanja problematike drog v občini in svetovanje pri usklajevanju služb, programov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem zlorabe drog.
- Vzpostavljanje pogojev za aktivno izvajanje preventivnih programov v MOK.
- Strokovno usposabljanje članov Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju: LAS) in razvijanje lokalnih kadrovskih potencialov za delo v lokalni skupnosti na področju problematike drog.
- Priprava programa dela za leto 2022.
- Poročanje svetu MOK o delu LAS za leto 2020.
- Vplivanje na državno in lokalno politiko, ki kakorkoli vpliva na zdravje in na zakonske vidike problematike zasvojenosti.
- Seznanjanje javnosti o pojavnosti zlorabe drog v lokalni skupnosti s ciljem konstruktivnega odziva javnosti na problematiko drog in reševanje problematike.

B. OPERATIVNI DEL PROGRAMA:

1. Preventivni programi v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah MOK:

Lokalna akcijska skupina Mestne občine Kranj za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju MOK) bo v šolskem letu 2021/22 v OŠ in SŠ ter Dijaškem in študentskem domu Kranj (v nadaljevanju DŠD) podpirala naslednje teme za učence in dijake: alkohol, tobak in druge nelegalne droge, zasvojenost od računalnika (sem spada: zasvojenost od interneta, zasvojenost od računalniških iger in spletno nasilje), nasilje med vrstniki, pozitivna samopodoba in motnje hranjenja; v OŠ predavanja za starše na temo vzgoje; v vrtcih pa tematiko medsebojnih odnosov kamor spadajo: odnosi med starši in otroci, odnosi v sodobni družini, razvajenost, vzgoja.

Urad za družbene dejavnosti pripravi neposredni poziv za sofinanciranje preventivnih programov v vrtcih, OŠ in SŠ ter DŠD za šolsko leto 2021/22. Predlog izbora in razdelitve sredstev opravi strokovna komisija imenovana s strani župana Mestne občine Kranj in je sestavljena iz treh članov Lokalne akcijske skupine Mestne občine Kranj, in sicer: Tanja Hrovat, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković. Člani LAS obravnavajo predlog navedene Komisije. O predlogu odloči župan, z izbranimi izvajalci pa se sklene neposredne pogodbe o sofinanciranju.

Sredstva za ta namen bodo planirana v proračunu za leto 2022, torej v Programu LAS za leto 2022, in sicer se za ta namen okvirno nameni skupaj 12.100 €, od tega za vrtce predvidoma 1.000 €, za osnovne šole 7.300 € in za srednje šole ter DŠD 3.800 €.

Rok: avgust 2021

2. Ocena stanja

rok: februar 2021

odgovorne osebe: člani LAS, ki so predstavniki sociale, policije, zdravstva, mladine, otroškega varstva, osnovnih in srednjih šol.

3. Poročilo o opravljenem delu LAS za leto 2020

rok: marčevska seja Mestnega sveta MOK 2021

odgovorni osebi: Suzana Gladović in Manja Vovk

4. Pregled in ocena poročil

Urad za družbene dejavnosti je v skladu s Programom LAS za proračunsko leto 2021 že izvedel in izbral izvajalce na javnem razpisu za sofinanciranje preventivnih programov v vrtcih, OŠ in SŠ ter DŠD za šolsko leto 2020/21. Izbor in razdelitev sredstev je opravila strokovna komisija imenovana s strani župana Mestne občine Kranj in je bila sestavljena iz treh članov Lokalne akcijske skupine Mestne občine Kranj, in sicer: Nada Bogataj Kržan, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković, člani LAS so tudi obravnavali predlog navedene Komisije. Z izvajalci so bile tudi že sklenjene pogodbe in izvajalci že izvajajo delavnice in predavanja.

Sredstva za ta namen so planirana v proračunu za leto 2021, torej v Programu LAS za leto 2021, in sicer se za ta namen nameni skupaj 12.300 €, od tega za vrtce 600 €, za osnovne šole 7.215,18 € in za srednje šole ter DŠD 4.484,82 €.

Komisija v sestavi Andreja Pungartnik, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković pa opravi pregled poročil opravljenih programov za šolsko leto 2020/21 v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

rok: oktober 2021

5. Preventivne dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje, OE Kranj

NIJZ OE Kranj, ki pokriva območje celotne gorenjske regije, na področju preprečevanja in zmanjševanja zasvojenosti v letu 2021 načrtuje naslednje aktivnosti:

- alkohol: promocija dogodkov brez alkohola, osveščanje različnih deležnikov in splošne javnosti o nevarnostih izpostavljenosti še nerojenega otroka alkoholu (obeležitev 9. septembra – mednarodnega dneva Fetalnega alkoholnega sindroma), akcija Otroci za varnost v prometu, predavanja za splošno javnost ter odzivanje ob aktualnih dogodkih, povezanih s tematiko tvegane in škodljive rabe alkohola, spodbujanje Interdisciplinarne obravnave tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslimi;
- tobak: osveščanje različnih deležnikov in splošne javnosti o problematiki kajenja ob Svetovnem dnevu brez tobaka, informiranje različnih ciljnih skupin (zdravstveni delavci, pedagoški delavci) o različnih informacijah s področja kajenja ter spodbujanje širjenja informacij staršem OŠ;
- druge droge: koordinacija regijske EWS mreže, spremljanje dogajanja na terenu, izmenjava in obveščanje partnerjev o novih psihoaktivnih snoveh (NPS) v okviru regijske mreže.

NIJZ vsako leto ob mesecu preprečevanja zasvojenosti organizira nacionalno konferenco. V kolikor bodo epidemiološke razmere, povezane z epidemijo COVID-19, dopuščale, bo v letošnjem letu ta konferenca potekala na Gorenjskem.

V okviru vsakoletne izdaje publikacije Zdravje v občini, ki jo aktivno promoviramo tako v občinah in med zdravstvenimi delavci, preko spletne strani NIJZ pa je dostopna tudi splošni populaciji, prikazujemo tudi različne kazalnike, povezane z rabo psihoaktivnih substanc za posamezne občine.

Skozi vse leto pa NIJZ OE Kranj izvaja tudi aktivnosti na področju krepitev duševnega zdravja, promocije zdravja v šolskem okolju in v vrtcih, pa tudi med odraslimi prebivalci Slovenije (med starši, učitelji, vzgojitelji, v delovnih organizacijah).

rok: leto 2021

nosilec: Marjetka Hovnik Keršmanc

6. Preventivne dejavnosti Zdravstvenega doma Kranj

Promocija zdravja, primarna preventiva

- Vzgoja za nekajenje

Izvajamo jo v obliki individualnih razgovorov s starši in otroki, ki vstopajo v prvi razred osemletke. Namenjeni so seznanitvi udeležencev s preventivnimi ukrepi in s problematiko pasivnega in aktivnega kajenja. Program nadaljujemo v prvih razredih osnovnih šol z delavnicami Zdrave navade za vsakdanje življenje. Običajno jih izvedemo ob sistematskih pregledih otrok.

- Osebna komunikacija med staršema

Program Osebna komunikacije med staršema je namenjen mladim staršem kot pomoč za kvalitetnejše skupno življenje – partnersko sožitje, sožitje v družini. Namen programa je prispevek k zmanjševanju socialne patologije – zlasti omam in zasvojenosti. Strokovno je nesporno dejstvo, da slabo sporazumevanje, komunikacija med partnerjema/staršema odpira vrata tako psiho - somatskim obolenjem kot tudi zasvojenostim.

Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog

Terciarna preventiva obsega obravnavo pacientov, ki so vključeni v Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, pri:

- zdravniku, zlasti s stimulacijo za bolj zdravo življenje, samo zdravljenje pa prispeva k zmanjševanju škode in kriminalnih dejanj;
- pri psihologu psihosocialne ukrepe, ki vključujejo svetovanje, motivacijske razgovore, kognitivno - vedenjsko terapijo ...;
- pri psihiatru vodenje bolnikov; vključuje tudi skupinsko ter družinsko terapijo in druge aktivnosti za preprečevanje recidivov na področju zasvojenosti z nedovoljenimi drogami;
- pri diplomirani medicinski sestri /zdravstveniku vsebinsko zajemajo področje zmanjševanja problematike na področju kajenja, tvegane in škodljivega pitja alkohola, zasvojenosti; svetovalne pogovore o higieni, negi, razvoju, vzgoji otrok, zmanjševanje socialnih stisk ter vključevanje in krepitev bolj zdravih navad v vsakdanje življenje.

rok: leto 2021

nosilec: Nataša Kern

7. Preventivne in kurativne dejavnosti Centra za socialno delo Gorenjska, Enota Kranj - Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih in Reintegracijskega centra

Labirint – Sprejemni in dnevni center, Sejmišče 4, Kranj

Kurativne dejavnosti:

- psihosocialna obravnava posameznikov, ki še živijo zasvojen način življenja in njihovih bližnjih oseb (individualna in skupinska obravnava),
- psihosocialna obravnava posameznikov (in njihovih bližnjih oseb), ki vzpostavljajo in vzdržujejo abstinenco od psihoaktivnih snovi ali škodljivih vedenj (individualna in skupinska obravnava),
- vzpostavljanje podporne mreže pri reševanju individualne situacije uporabnika (sodelovanje s šolami, drugimi organizacijami, CSD-ji, sodišči, zavodi za prestajanje kazni, zdravstvenimi domovi, psihiatričnimi bolnišnicami, zaposlitvenimi centri, vzgojnimi zavodi ipd.),
- možnost opravljanja družbeno koristnih del za že vključene uporabnike,
- testirna točka za Gorenjsko; smo člani regijske mreže Sistema za zgodnje opozarjanje na pojav NPS.

Preventivne dejavnosti:

- obravnava mladih eksperimentatorjev (individualna in skupinska obravnava),
- sodelovanje s PUM Radovljica in VIZ Kranj (individualna in skupinska obravnava),
- izvedba preventivnih delavnic na osnovnih šolah, v kolikor bo zaradi epidemije COVID-19 to mogoče.

Stanovanjska skupina Katapult, Sejmišče 4, Kranj

Stanovanjska skupina Katapult je namenjena posameznikom, ki vzpostavljajo oz. želijo krepiti abstinenco od prepovedanih substanc in/ali alkohola. Posamezniki imajo v sklopu programa možnost namestitve, vključeni so v dnevno obliko obravnave, ki poteka skozi cel dan. V izven bivalno obravnavo se vključujejo posamezniki, ki so bivalni program že zaključili, svojci in tisti, ki se ne odločijo za celostno bivalno obravnavo.

Delo je terapevtsko usmerjeno z namenom, da posamezniki pri sebi najdejo učinkovitejše in bolj zadovoljujoče načine soočanja z izzivi s katerimi se tekom življenja srečajo ter hkrati ohranjajo in krepijo abstinenco od psihoaktivnih substanc. Posameznike se nenehno spremlja pri osebnem napredku, integraciji v okolje in uresničevanju njihovih zastavljenih ciljev.

Preko različnih športnih, kulturnih, ustvarjalnih, izobraževalnih, skupnostnih in projektnih tematik posamezniki iščejo svoj smisel, vnašajo red in odgovornost in se pripravljajo na samostojno življenje.

Prav tako se že tekom obravnave v programu vključujejo v prostovoljno delo v lokalnem okolju in ga nadaljujejo tudi po zaključku programa.

V času epidemije Covid-19 bivalni del programa stanovanjske skupine deluje nemoteno. Tako zaposleni kot uporabniki skrbimo za preventivne ukrepe z namenom preprečevanja širjenja virusa. Pri izven bivalni obravnavi pa je bila potrebna reorganizacija. Vse informativne, svetovalne, terapevtske razgovore oz. druge aktivnosti vodimo preko sodobnih tehnologij (Viber, Zoom, Skype,...). Epidemija virusa Covid-19 in preventivni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe so še dodatno pripomogli k povečanju duševnih stisk posameznikov (izolacija, občutek ujetosti, strah,...). Kljub vsem ukrepom, ki nam onemogočajo osebni kontakt smo s posamezniki, ki se soočajo s tovrstnimi stiskami, vzpostavili uspešno sodelovanje.

Reintegracijski center v Domu Vincenca Drakslerja v Pristavi pri Tržiču:

- Program je namenjen celostni obravnavi posameznikov, ki po procesu zdravljenja zasvojenosti ali samostojno vzpostavljeni abstinenca potrebujejo pomoč pri namestitvi, vzpostavljanju temeljev za trajno abstinenco in ponovnem vključevanju v socialno okolje. Je namestitveni in »visokopražni« tip programa (pogoj za vključitev je vzpostavljena abstinenca od vseh prepovedanih PAS in alkohola, v primeru vedenjski zasvojenosti pa od kritičnega vedenja). Izvajamo socialno rehabilitacijo in integracijo oseb, ki imajo težave z različnimi oblikami zasvojenosti, pri čemer uporabljamo raznolike pristope ter upoštevamo vse človekove razsežnosti. Posebnost našega pristopa je tako imenovana »pol odprta« obravnava in individualni pristop, saj imajo uporabniki različne predhodne obravnave, izkušnje, potrebe in težave.

- Program zajema tudi izven bivalno obravnavo, ki poteka v obliki podpornih pogovorov in različnih aktivnostih. Namenjena je osebam, ki imajo težave z zasvojenostjo in ne potrebujejo oz. želijo bivalne obravnave ter svojcem oseb, ki imajo težave z zasvojenostjo. Prav tako se v to obliko vključujejo tisti, ki so zaključili ali izstopili iz bivalne obravnave.

- Program skozi različne aktivnosti promovira zdrav način življenja in izvaja preventivo pred zasvojenostjo (predavanja za različne ciljne skupine, povezovanje z drugimi organizacijami, udeleževanje v skupnostnih akcijah v lokalnem okolju ipd.).

Program v času epidemije COVID-19 deluje nemoteno, z upoštevanjem vseh varnostnih ukrepov. Bivalna skupina se tretira kot skupno gospodinjstvo, izven bivalno obravnavo smo pa nekoliko prilagodili – več je stika preko telefona in računalnika, vzdržujemo pa tudi osebne stike z upoštevanjem varnostnih ukrepov. Program in uporabniki so se uspešno prilagodili na novo situacijo.

rok: leto 2021

nosilec: Suzana Gladović

C. FINANČNI PLAN:

Preventivne dejavnosti:

v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah MOK	12.300,00 €
. vrtci	600,00 €
. osnovne šole	7.215,18 €
. srednje šole in DŠD Kranj	4.484,82 €

Aktivnosti LAS

stroški okroglih miz, predavanj, strokovnih srečanj, preventivnih programov, preventivnih akcij, drugi odhodki (pogostitev, strokovno izobraževanje)	200,00 €
--	----------

Skupaj sredstva: 12.500,00 €

Pripravila:

Manja Vovk

Suzana Gladović
Predsednica LAS

Matjaž Rakovec
Župan

